

Ehdotus uudeksi PEVISA-ohjelmaksi 1.1.2020 alkaen

- Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkkakuvaus- ja kyynärkuvauslausunto sekä astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 24 kk vanhempi.
- Koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä, jos sillä on todettu PRA, geograafinen RD tai totaali RD. Lisäksi kaikki perinnölliset kaihit lukuun ottamatta linssin etuosan saumalinjan kataraktia ja muu kaihi -muotoa estävät jälkeläisten rekisteröinnin.
- Rekisteröinnin raja-arvona on lonkkaniveldysplasian aste C siten, että astetta C saa käyttää vain asteen A tai B kanssa tai vaihtoehtoisesti yhdistelmän lonkkanivelten jalostusindeksien keskiarvon tulee olla vähintään 101.
- Rekisteröinnin raja-arvona on kyynärniveldysplasian aste 1 siten, että astetta 1 saa käyttää vain asteen 0 kanssa tai vaihtoehtoisesti yhdistelmän kyynärnivelen jalostusindeksien keskiarvon tulee olla vähintään 101.
- Uroksen elinikäinen enimmäisjälkeläismäärä on 150 jälkeläistä. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.

Kun sallitaan käytettäväksi asteita A ja B asteen C kanssa, lisätään mahdollisten yhdistelmien määrää ja näin ollen saadaan enemmän koiria jalostuskäyttöön. Tämä tukee rodun monimuotoisuuden lisäämistä jonka eteen meidän pitää tehdä työtä ennen kuin geenipooli menee vielä pienemmäksi kuin mitä se nyt on. Myös urosrajoitus tukee tätä. Monimuotoisuuden lisääminen on tärkeää jotta rodussa eivät erilaiset sairaudet pääse yleistymään. Paras tapa pitää rodun tehollinen populaatiokokoo mahdollisimman suurena on käyttää rodun koiria ja sukulinjoja jalostukseen mahdollisimman laajasti ja huolehtia että koirien jälkeläismäärät pysyvät tasaisina.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannelilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.

MMT Katariina Mäki 5.8.2013 <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveyskoiran-jalostustietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>

Ehdotuksen laatijat Minna Kulmala, Kari Kumpulainen, Tuuli Söderlund, Veijo Tirkkonen, Leena Valta